

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Miluše Doškové a soudců JUDr. Vojtěcha Šimíčka, Mgr. Radovana Havelce, JUDr. Zdeňka Kühna a JUDr. Milana Kamlacha v právní věci žalobkyně: **T. D.**, zastoupené Mgr. Markem Sedlákem, advokátem se sídlem Brno, Příkop 8, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 20. 7. 2007, č. j. 59 Az 59/2006 - 18,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím ze dne 12. 5. 2006, č. j. OAM-551/VL-10-05-2006 žalované Ministerstvo vnitra zamítlo žádost žalobkyně o udělení azylu jako zjevně nedůvodnou podle ustanovení § 16 odst. 1 písm. g) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

Žalobkyně proti rozhodnutí žalovaného podala žalobu, kterou Krajský soud v Ostravě rozsudkem ze dne 20. 7. 2007 zamítl podle § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, v platném znění (dále jen „s. ř. s.“). V odůvodnění tohoto rozsudku uvedl, že se ztotožňuje s názorem žalovaného, dle kterého stěžovatelka neuvedla žádné azylově relevantní důvody; z ničeho nevyplývá, že by byla vystavena pronásledování ve smyslu § 12 zákona o azylu, přičemž její žádost o udělení azylu je motivována snahou o legalizaci pobytu na území ČR. Dále krajský soud konstatoval, že z důvodu aplikace § 16 zákona o azylu je nadbytečné posuzovat žádost stěžovatelky z pohledu § 13, § 14 a § 91 zákona o azylu.

Rozsudek žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) napadla kasační stížností, v níž uplatnila důvody podle § 103 odst. 1 písm. b) a d) s. ř. s. Předně namítala, že se soud nezabýval tím, zda jsou v jejím případě splněny podmínky uvedené v § 14 zákona o azylu, jež jsou zkoumány ze zákona v případě nenaplnění podmínek ve smyslu § 12 zákona o azylu. Stěžovatelka má zato, že soudem naznačený způsob výkladu § 16 zákona ji poškozuje a je v přímém rozporu s § 3 odst. 3 zákona č. 71/1967 Sb., správní řád. Rovněž obsah pohovoru stěžovatelka označuje za účelově vedený k tomu, aby sama potvrdila, že důvodem její žádosti o udělení azylu jsou výhradně rozdílné ekonomické podmínky v zemi původu. Na základě shora uvedených důvodů navrhla, aby napadené rozhodnutí krajského soudu bylo zrušeno; požádala dále o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti podle ustanovení § 107 s. ř. s.

Brojí-li stěžovatelka proti tomu, že skutková podstata nemá oporu ve spisech a že nebyl přesně a úplně zjištěn skutkový stav [§ 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s.], konstatuje Nejvyšší správní soud, že tato námitka mohla být uplatněna v řízení před krajským soudem a protože se tak nestalo, jedná se o nepřipustnou námitku ve smyslu citovaného ustanovení § 104 odst. 4 s. ř. s.

Po konstatování přípustnosti kasační stížnosti se Nejvyšší správní soud ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s. zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatelky. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle citovaného ustanovení kasační stížnost odmítnuta jako nepřijatelná.

S ohledem na ochranu veřejných subjektivních práv fyzických a právnických osob je vhodné připomenout, že v případě řízení o kasační stížnosti byla soudní ochrana stěžovatelce již jednou poskytnuta individuálním projednáním její věci na úrovni krajského soudu, a to v plné jurisdikci. Další procesní postup v rámci správního soudnictví nezvyšuje automaticky míru právní ochrany stěžovatelky a je podmíněn již zmíněným přesahem jejích vlastních zájmů.

Zákonný pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele“, který je podmínkou přijatelnosti kasační stížnosti, představuje typický neurčitý právní pojem. Do soudního řádu správního byl zaveden novelou č. 350/2005 Sb. s účinností ke dni 13. 10. 2005. Pokud jde o jeho výklad, lze pro stručnost odkázat např. na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publikované pod č. 933/2006 Sb. NSS.

V souvislosti s tvrzeným nedostatkem důvodů rozsudku krajského soudu [§ 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.] zdejší soud uvádí následující: K podmínkám přezkoumatelnosti rozhodnutí krajského soudu stran jeho důvodů se Nejvyšší správní soud vyjadřoval ve vícero rozhodnutích, např. v rozsudku ze dne 14. 7. 2005, č. j. 2 Afs 24/2005 - 44, publikovaném pod č. 589/2005 Sb. NSS (tam viz i odkazy na prejudikaturu), kde se uvádí, že „*není-li z odůvodnění napadeného rozsudku krajského soudu zřejmé, proč soud nepovažoval za důvodnou právní argumentaci účastníka řízení v žalobě a proč žalobní námitky účastníka považuje za liché, mylné nebo vyvrácené, nutno pokládat takové rozhodnutí za nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. zejména tehdy, jde-li o právní argumentaci, na níž je postaven základ žaloby. Soud, který se vypořádává s takovou argumentací, ji nemůže jen pro nesprávnost odmítnout, ale musí také uvést, v čem konkrétně její nesprávnost spočívá.*“. Zmínit lze rovněž rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003 - 75, publikovaný pod č. 133/2004 Sb. NSS, dle kterého „*za nepřezkoumatelné pro nesrozumitelnost lze obecně považovat takové rozhodnutí soudu, z jehož výroku nelze zjistit, jak vlastně soud ve věci rozhodl, tj. zda žalobu zamítl, odmítl nebo jí vyhověl, případně jehož výrok je vnitřně rozporný. Pod tento pojem spadají i případy, kdy nelze rozzeznat, co je výrok a co odůvodnění, kdo jsou účastníci řízení a kdo byl rozhodnutím zavázán. (...). Nepřezkoumatelnost pro nedostatek důvodů je založena na nedostatku důvodů skutkových, nikoliv na dílčích nedostatecích odůvodnění soudního rozhodnutí. Musí se přitom jednat o vady skutkových zjištění, o něž soud opírá své rozhodovací důvody. Za takové vady lze považovat případy, kdy soud opřel rozhodovací důvody o skutečnosti v řízení nezjišťované, případně zjištěné v rozporu se zákonem, anebo případy, kdy není zřejmé, zda vůbec nějaké důkazy byly v řízení provedeny*“. Za zmínku rovněž stojí rozsudek ze dne 18. 10. 2005, č. j. 1 Afs 135/2004 - 73, publikovaný pod č. 787/2006 Sb. NSS z něhož se podává, že „*opomene-li krajský soud v řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu přezkoumat jednu ze žalobních námitek, je jeho rozhodnutí, jímž žalobu zamítl, nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů [§ 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.]*“. Odůvodnění rozsudku krajského soudu žádnou ze shora popsaných vad nevykazuje a je tedy zřejmé, že nejde o rozhodnutí nepřezkoumatelné.

K dalším předneseným námitkám Nejvyšší správní soud předesílá, že stěžovatelka v průběhu správního řízení neuvedla žádné skutečnosti, které by byly jen naznačovaly, že by byla ve vlastní vystavena pronásledování z důvodů pro azylové řízení významných, neboť pouze

konstatovala, že bezprostředním impulsem k jejímu odchodu ze země původu byla obava z jejího bývalého přítele (policisty) a jeho příbuzných, plynoucí ze sporu soukromého charakteru, v jehož důsledku byl tento odsouzen a uvězněn. Dále stěžovatelka uváděla jako důvod snahu o legalizaci pobytu v České republice.

Nejvyšší správní soud k tomu odkazuje na rozsudek ze dne 27. 5. 2004, č. j. 7 Azs 124/2004 - 45 (publikovaný pod č. 349/2004 Sb. NSS), dle kterého *„vedle pozitivního vymezení předpokladů pro udělení azylu v § 12 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, stanoví tento zákon také vylučující důvody, při jejichž naplnění žadateli azyl udělit nelze; tyto důvody jsou taxativně stanoveny v § 15 a § 16 tohoto zákona. Jsou-li splněny podmínky vymezené v ustanovení § 16 odst. 1 tohoto zákona, tj. podmínky pro zamítnutí žádosti jako zjevně nedůvodné, není namístě zkoumat případnou existenci důvodů pro udělení azylu podle § 12 písm. b) citovaného zákona, protože udělení azylu je za takové situace vyloučeno.“* Stěžovatelkou tvrzené důvody nelze podřadit pod důvody azylově významné. V posuzované věci je zjevné, že stěžovatelka nebyla pronásledována státní mocí, zde reprezentovanou policistou, nýbrž se v tomto případě jednalo o obtíže soukromého charakteru. Tento stav lze přirovnat k jakýmkoli jiným problémům se soukromými osobami, které však nemohou být důvodem pro udělení azylu, pokud politický systém v zemi původu žadatele o azyl dává občanům možnost domáhat se ochrany svých práv u státních orgánů. Tento závěr vyslovil Nejvyšší správní soud např. ve svém rozsudku ze dne 31. 10. 2003, č. j. 4 Azs 23/2003 - 65, či v rozsudku ze dne 27. 8. 2003, č. j. 4 Azs 5/2003 - 51, případně v rozsudku ze dne 10. 3. 2004, č. j. 3 Azs 22/2004 - 48, (všechny dostupné na www.nssoud.cz). Ze správního spisu vyplynulo, že stěžovatelka důvod svého odchodu řešila přestěhováním k příbuzným, aby předešla vyhrožování ze strany příbuzných policisty; toto se státními orgány neřešila, protože, jak uvedla, neměla důkazy. Nelze tedy z tohoto důvodu ani předpokládat, že by jí případná pomoc ze strany orgánů veřejné moci byla odepřena. Nelze rovněž přehlédnout již výše uvedené, a sice že problémy se soukromými osobami nebyly zapříčiněny důvody pro azylové řízení významnými, tedy pronásledováním z důvodu rasy, národnosti, náboženství, příslušnosti k určité sociální skupině či pro zastávané politické názory. Sluší zde pro úplnost odkázat na rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 4 Azs 129/2005 - 54 ze dne 10. 2. 2006 kde se uvádí, že *„obecně tvrzení stěžovatele o obavách z pronásledování či nebezpečí, které mu hrozí v zemi původu, bez prokázání existence takového nebezpečí, za situace, kdy se stěžovatel v zemi původu neobrátil se svými problémy na příslušné orgány, nelze podřadit pod zákonem vymezené důvody udělení azylu.“* Obdobně se Nejvyšší správní soud vyslovil v rozsudku ze dne 27. 8. 2003, č. j. 4 Azs 7/2003 - 60, dle kterého *„žádost o azyl, jejímiž jedinými důvody jsou toliko potíže se soukromými osobami (s tzv. mafii) v domovském státě je podle § 12, § 13 odst. 1 a 2 a § 14 zákona o azylu zřejmě bezdůvodná a to tím spíše, pokud žadatel podal žádost o azyl až po delším pobytu v České republice a po policejní kontrole, což svědčí tomu, že důvodem žádosti nebyly problémy žalobce se státními orgány domovského státu, ale toliko snaha o legalizaci pobytu v České republice. Na žadatele se v tomto případě nevztahuje ani překážka vycestování ve smyslu § 91 zákona č. 325/1999 Sb., ve znění zákona č. 2/2002 Sb.“* Oba zmiňované rozsudky lze nalézt na www.nssoud.cz.

Ke stěžovatelkou namítanému pochybení žalovaného stran neaplikace § 14 zákona o azylu, Nejvyšší správní soud odkazuje na svou konstantní judikaturu v tom smyslu, že vzájemný vztah výroku podle ustanovení § 16 a § 14 zákona o azylu je vztahem vzájemného vyloučení. Dle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 10. 2003, č. j. 1 Azs 8/2003 - 90, dohledatelného na www.nssoud.cz *„Správní orgán pochybil, jestliže žádost stěžovatele zamítl jako zjevně nedůvodnou podle § 16 zákona o azylu, přičemž současně posuzoval důvody pro udělení azylu podle § 13 (sloučení rodiny) a § 14 (humanitární azyl) a výrokem se o nich vyjadřoval. Pokud totiž v řízení o udělení azylu vyplyne některá ze skutečností taxativně uvedených v § 16 odst. 1 zákona, pak správní orgán bez dalšího - ale jen ve lhůtě podle odstavce 2 téhož ustanovení - zamítne žádost. Rozhodne tedy konečným způsobem ve věci, aniž by v řízení zjišťoval existenci některého z důvodů pro udělení azylu podle § 12 zákona.“*

Pro rozhodování o udělení azylu z některého z důvodů předvídaných v ustanoveních § 13 a § 14 zákona je však určující závěr o neexistenci důvodů pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu. Protože tento důvod při zamítnutí žádosti podle § 16 zákona zjišťován není, dostává se výrok správního orgánu o zamítnutí žádosti o udělení azylu podle § 16 zákona do logického rozporu s výrokem o neudělení azylu podle § 13 a § 14 zákona.“ Rovněžtak rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 2. 2004, č. j. 4 Azs 35/2003 - 71, publikovaný na www.nssoud.cz, dává jasnou odpověď, že „zamítnutí žádosti o udělení azylu jako zjevně nedůvodné [§ 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu], znamená, že neproběhlo dokazování ke zjištění existence důvodů pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu. Protože neexistence těchto důvodů je podmínkou rozhodování podle § 14 zákona o azylu (humanitární azyl) i podle § 13 zákona (sloučení rodiny), nemůže správní orgán tímto rozhodnutím vyslovit, že se azyl podle § 13 nebo podle § 14 neuděluje“.

Z výše uvedeného je zřejmé, že ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu poskytuje dostatečnou odpověď na všechny přípustné námitky podávané v kasační stížnosti. Za situace, kdy stěžovatelka sama žádné důvody přijatelnosti kasační stížnosti netvrdila, Nejvyšší správní soud konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje její vlastní zájmy.

Nejvyšší správní soud tedy shledal kasační stížnost jako nepřijatelnou; proto ji podle § 104a s. ř. s. usnesením odmítl.

O návrhu, aby byl kasační stížnosti přiznán odkladný účinek podle ustanovení § 107 s. ř. s. Nejvyšší správní soud samostatně nerozhodoval. Dospěl totiž k závěru, že o něm není třeba rozhodovat tam, kde je kasační stížnosti přiznán odkladný účinek přímo ze zákona (§ 32 odst. 5 zákona o azylu).

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 3 ve spojení s § 120 s. ř. s., podle nichž žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, pokud byla kasační stížnost odmítnuta.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 16. dubna 2008

JUDr. Miluše Došková
předsedkyně senátu